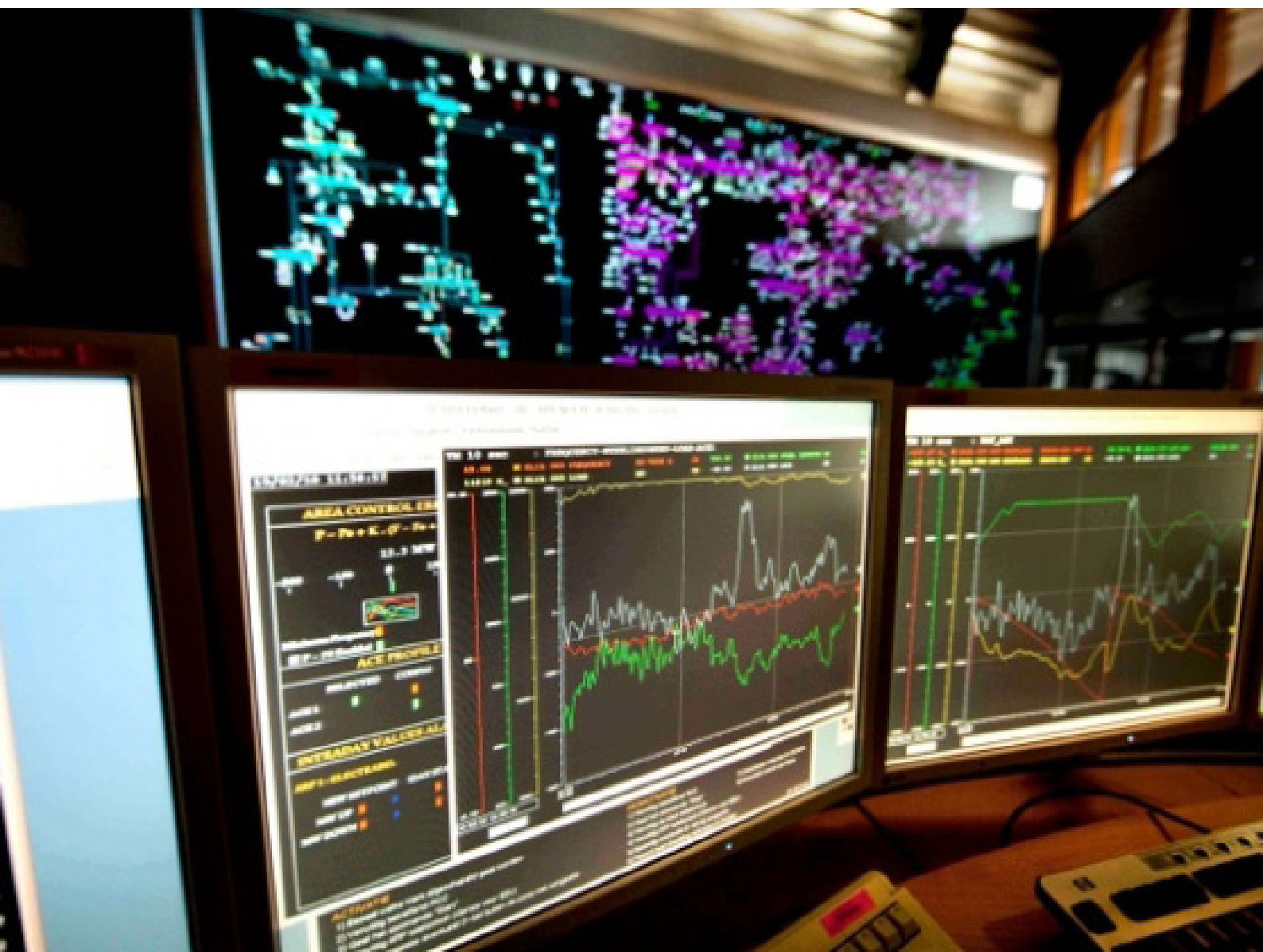

Donald Gilbert (REstore): "Flexibiliteit is een vaardigheid die naar verwachting zal groeien"

Jean CECH, 17 November 2014

Sinds twee jaar heeft REstore een plaats verdiend als aggregator in de kleine wereld van vraagsturing. Restore nam deel aan de recentste aanbesteding van Elia om de beroemde strategische reserve op te bouwen voor de winter 2014/2015: honderd megawatt moet kunnen worden geschrapt op grond van overeenkomsten met een aantal grote industriële spelers. Hier is de mening van Donald Gilbert, manager inkoop van REstore ...

Jean Cech (Hernieuws): Zijn afschakelbare capaciteitscontracten met de industrie moeilijk te organiseren?

Donald Gilbert: Technisch gezien niet echt. Het is meer een kwestie van mentaliteitsverandering. Op contractueel gebied tekenen we een overeenkomst met een industrieel ondernemer van wie wij flexibiliteit kunnen kopen. Wij zorgen dan voor de doorverkoop van deze flexibiliteit via een aanbesteding van de transmissiesysteembeheerder (Elia) binnen een pakket flexibiliteitsovereenkomsten van andere industriële ondernemers die we hebben gebundeld. Onzenuis is om deze industriële ondernemers het belang te doen inzien dat zij op vrijwillige basis kunnen meewerken aan dit soort afschakeling en dat ze zien dat ze wel degelijk flexibiliteit hebben in hun industrieel proces, deze te situeren en ze voor te stellen om deze te valoriseren, iets waar de meesten nog nooit hebben over nagedacht.

J.C.: Eerst en vooral, hoe wordt deze boodschap opgevat?

D. G.: Met groot ongeloof. REstore werd voor het eerst opgestart in het domein van koelhuizen omdat dat een klassiek voorbeeld is van een buffervoorraad. Als we de compressoren van deze installaties stilleggen, zal de temperatuur wel iets toenemen in het magazijn. Maar indien goed ontworpen, is er slechts een toename van 1 graad in een tijdsspanne van twee uur - en dat is precies de maximale duur die Elia beoogt in zijn contracten met industriële ondernemers aangesloten op de distributienetten - dit ligt nog steeds ver onder hun bestekvereisten. Er wordt geen overlast verwacht in de industriële productie, vooral omdat de overeenkomst bepaalt dat er geen onderbreking meer volgt in de daarop volgende twaalf uur.

Het feit dat er een paar honderd kW van hun compressor wordt afgekoppeld betekent dat, indien men dit bundelt met andere types van afschakeling, je snel enkele tientallen MW bereikt.

Een potentieel dat in de buurt komt van een verbruiksniveau van een netwerk zoals dat van Elia.

J.C. : Hoe groot is dit potentieel?

D.G.: De enquête dat Elia heeft uitgevoerd bij industriële ondernemers (2) heeft becijferd dat het over ongeveer 630 MW gaat waarvan er 130 MW nog niet is gevaloriseerd. Daarbij moet nog meer dan honderd MW aangesloten op distributienetten worden toegevoegd. Dit komt ongeveer overeen met een kleine biomassacentrale. Niet genoeg om een nucleaire centrale te compenseren, maar genoeg om mee te helpen bijdragen aan de energiemix.

J.C.: De portefeuille dat u aan Elia heeft toegewezen in het kader van de strategische reserve bevat toch allemaal dezelfde risico's, niet? Een industriële ondernemer zal steeds voorrang geven aan zijn industrieel proces. Zelfs in die mate dat het zijn afkoppelingsengagement verbreekt ...

D. G.: Dit kan effectief gebeuren. Maar we zijn in staat deze risico's te beheersen. De monitoring dat we bij elke industriële ondernemer hebben geïnstalleerd stelt ons in staat, van minuut tot minuut, te anticiperen op de moeilijkheden die zich kunnen voordoen en meteen het vermogen te zoeken bij een andere industriële klant indien er een afwijking dreigt te ontstaan. Dit risico management is cruciaal voor ons, omdat de betrouwbaarheid, het zogenaamde laatste redmiddel, van essentieel belang is voor Elia. De boetes in geval van een stroomonderbreking zijn extreem zwaar. Vanuit de vraagzijde wijst men vaak met een beschuldigende vinger naar het gebrek aan betrouwbaarheid van de industriële ondernemers, vooral om de redenen die u noemde, de afschakeling is steeds vrijwillig van hun kant. De kunst is om, ten allen tijde, ongeacht de omstandigheden, de verbintenis na te komen met Elia.

J.C.: Hoe hoog is de vergoeding die Elia betaalt aan de industriële ondernemer voor deze flexibiliteit?

D.G.: In de meeste gevallen betaalt Elia enkel voor de ter beschikking stelling van de afschakelbare capaciteit. Men kan het beschouwen als een soort verzekeringspremie betaald door de netbeheerder aan de industriële ondernemer, zodanig dat Elia op elk moment op een knop kan drukken en het elektriciteitsverbruiksproces kan uitschakelen gedurende 1 of 2 uur. Afhankelijk van de specifieke kenmerken van het programma, kan dit oplopen tot tienduizenden euro's per MW per jaar. In sommige gevallen, betaalt Elia ook de geschrapte MWh bij elke activering. Deze worden bepaald op basis van de kosten van een shutdown van de industriële ondernemer, in euro's per uur verloren productie. Natuurlijk moet de kosten redelijk blijven voor Elia.

Om een orde van grootte te geven, kan men zich baseren op de zogenaamde onevenwichtstarieven, die worden gepubliceerd op basis van kwartuurwaarden. Bijvoorbeeld, in de afgelopen maanden, lag de prijs per MWh rond de 50 €. Maar in geval van een tijdelijke mismatch tussen vraag en aanbod, kan dat oplopen tot 300 €/MWh. Het interessante voor industriële ondernemer – die vaak lang op voorhand zijn elektriciteit aan een goede prijs op de termijnmarkt aankoopt – is dat, als hij toestemt om te stoppen met zijn verbruik, wanneer men het hem vraagt, kan hij dan deze elektriciteit door te verkopen aan diegene die het op dat moment echt nodig hebben, met een significant meerwaarde.

J.C.: Je sprak, in het kader van de enquête van Elia, over een theoretisch potentieel van 630 schrapbare MW. Is het mogelijk dat indien men systematisch alle pistes van flexibiliteit van de vraag onderzoekt, men nog hoger kan mikken?

D. G.: Absoluut. Wat ons betreft, wij zijn van mening dat we door onze kernactiviteiten, zelfs nog honderd megawatt gaan vinden bij onze industriële klanten. Maar dat kost tijd. Het was aanvankelijk een relatief kleine nichemarkt, maar de enorme mediabelangstelling heeft ervoor gezorgd dat onze discours veel beter zijn weg heeft gevonden als strategische dimensie in de kader van de elektriciteitsmarkt, laat staan zijn sociale dimensies. Wij hebben nu veel gemakkelijker toegang tot de beslissers. Vanuit dit perspectief is de markt voor demand side management nog een relatief nieuw gegeven voor hen. Flexibiliteit is een vaardigheid die naar verwachting nog zal groeien. Het is een concept waarbij we nog regelmatig potentieel ontdekken door onze contacten met de industrie. De Megawatts die we kunnen momenteel kunnen schrappen, worden geschat op tienduizenden euro's per jaar. Dit kan een besparing betekenen van 5% tot 10% op de elektriciteitsrekening. Het is niet enorm, maar in de huidige omstandigheden krijgt het ook een interessante dimensie buiten die van economische noodzaak.

J.C.: Waarom levert Elia geen elektriciteit aan zichzelf? En waarom gaan we deze flexibiliteit niet zoeken buiten de grote industriële ondernemers, bij de KMO's of particulieren ...?

D.G.: Omdat de feitelijke monopolie-status van Elia dit niet toelaat. Elia is, zoals je weet, de beheerder van het hoogspanningsnet belast met het evenwicht van het transmissienet. Bovendien zijn de kleine en middelgrote ondernemingen meestal verbonden met een distributeur - de DNB. Zij zijn niet verantwoordelijk voor het evenwicht. Hun missie is het onderhouden en het versterken van het netwerk. Maar het is waar dat er op dit niveau een groot potentieel is voor kleine flexibiliteit dat men kan bundelen in het kader van de strategische reserve buiten de tertiaire reserve. Men moet het wetgevend kader wijzigen om de DNB's aan te moedigen deel te nemen aan deze flexibiliteitsoefening en de transitie mee helpen begeleiden. Wat betreft particulieren, afgezien van enkele rudimentaire systemen via SMS, zal het waarschijnlijk, buiten sensibilisering van de bevolking, gaan via domotica en smart grids. In principe is de slimme thermostaat, die momenteel in België op de markt komt, zonder twijfel al een voorproefje ...

(1) www.restore.eu

(2) www.febielec.be

Source URL: <http://renouvelle.be/nl/debats/donald-gilbert-restore-flexibiliteit-is-een-vaardigheid-die-naar-verwachting-zal-groeien>